

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 23Co/205/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2212211538
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 04. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Jankovičová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2014:2212211538.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v právnej veci žalobcu: BL Telecom debt, s.r.o. so sídlom Šoltésovej 14, Bratislava, IČO: 45 535 108, zastúpený: advokátska kancelária SOUKENÍK - ŠTRPKA, s.r.o., so sídlom Šoltésovej 14, Bratislava, proti žalovanému: P. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom O. XX/X, V. L., o zaplatenie 248,95 eura istiny s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda č. k. 8C/137/2012-43 zo dňa 13. septembra 2012, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa ruší a vec mu vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa žalobu žalobcu, ktorou sa domáhal zaplatenia zmluvnej pokuty od žalovaného zamietol. Po právnej stránke rozsudok odôvodnil aplikáciou § 4 ods. 8, § 5 ods. 6, 7, § 43 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách, § 879I, § 52 ods. 1, 2, 4, § 420 ods. 1, § 442 ods. 1, § 544 ods. 1, § 517 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka. Skutkovo rozsudok odôvodnil tým, že žalobca sa domáhal zaplatenia 248,95 eura žalovaným. Malo by ísť o sumu, ktorú žalobca vyúčtoval žalovanému pripojenou faktúrou, splatnou do 27.07.2009. Sumu touto faktúrou vyúčtoval ako zmluvnú pokutu. Dôvod vyúčtovania zmluvnej pokuty vo faktúre neuviedol. Neuviedol ho ani v návrhu. Žalobca tvrdí, že ak by súd dospel k záveru, že nie sú dané podmienky na priznanie žalovanej sumy ako zmluvnej pokuty, uplatňujú si uvedený nárok ako náhradu škody, ktorú žalovaný spôsobil žalobcovi, keď mu poskytol za splnenia podmienok v zmluve dojednaných zľavu z mesačného paušálu po dobu 24 mesiacov a ostatných poskytnutých benefitov. Bez ohľadu z akého právneho titulu si žalobca uplatňuje nárok na zaplatenie žalovanej sumy, musí súd v rámci riešenia predbežnej otázky vyriešiť najprv, či došlo k nejakému porušeniu, ktoré by založilo nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty alebo na zaplatenie náhrady škody. V tomto smere súd dospel k záveru, že žalobca neunesol svoje dôkazné bremeno a nepreukázal, kedy konkrétne a akým konkrétnym spôsobom žalovaný porušil zmluvné podmienky. Nepredložil o ich porušení žiadne hodnoverné listiny. Takto nepreukázal ani to, či boli splnené podmienky dojednané v zmluve na uplatnenie nároku na zaplatenie zmluvnej pokuty a nepreukázal ani to, či žalovaný porušil nejakú svoju povinnosť a či takým porušením spôsobil žalobcovi škodu. Z toho potom vyplýva záver, že neboli naplnené podmienky ani pre priznanie práva žalobcovi na zaplatenie zmluvnej pokuty ani na náhradu škody. Keďže žalovaný nie je povinný zaplatiť žalovanú istinu, nemohol sa s jej plnením dostať ani do omeškania. Ak nie je s plnením istiny v omeškani, nemá právo žalobca žiadať od žalovaného úrok z omeškania. Žalovaný zasa nemá žiadnu povinnosť platiť žalobcovi úroky z omeškania. Preto musel súd žalobu žalobcu v celom rozsahu ako nedôvodnú zamietnuť. O náhrade trov konania bolo rozhodnuté podľa ust. § 142 ods. 1 O.s.p. a zásady úspechu v konaní. Žalovaný mal v konaní plný úspech, ale neuplatnil si náhradu trov konania. Preto mu náhrada trov konania priznaná nebola.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalobca prostredníctvom právneho zástupcu podľa § 205 ods. 2 písm. f) z dôvodu, že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Poukázal na to, že dojednanie zmluvnej pokuty ako aj jej výšky je vecou vzájomnej dohody strán,

podmienkou jej platného dojednaní je písomná forma dohody a jej určená, alebo určiteľná výška. Zmluvná pokuta sankcionuje žalovaného ako účastníka zmluvy o pripojení za porušenie povinností uvedených v čl. 3 dodatku zmluvy o pripojení (povinnosti uvedené v bode 1 písm. d) a v bode 2 dodatku, ktoré majú za následok vypojenie SIM karty z prevádzky. Žalovaný nebol zmluvnou pokutou sankcionovaný len za to, že nezaplatil splatné faktúry, ale predovšetkým za to, že v dôsledku nesplnenia svojej povinnosti riadne a včas uhrádzať cenu za poskytnuté služby bola jeho SIM karta vypojená z prevádzky. Zotrvaním v zmluvnom vzťahu s právnym predchodcom žalobcu počas doby viazanosti by prostredníctvom platieb za poskytnuté služby žalovaný postupne splnil svoj záväzok, ktorému zodpovedal protizáväzok právneho predchodcu žalobcu zabezpečiť žalovanému mobilný telefón za zľavnenú cenu. Súd zamietol nárok žalobcu na zaplatenie zmluvnej pokuty z dôvodu nepreukázania porušenia povinností zo strany žalovaného. Odvolateľ poukázal na to, že žalobca vo vyjadrení zo dňa 27.08.2012 riadne tvrdil, na základe čoho bola žalovanému uložená zmluvná pokuta, dokonca ako dôkaz označil históriu dobíjania FIX, ktorá preukazuje, že žalovaný porušil svoje povinnosti, keď riadne nevykonával zmluvné dobíjanie. Žalobca si splnil povinnosť a riadne dôkaz predložil a zaslal ho súdu, čím uniesol bremeno tvrdenia aj bremeno dôkazov. Žalovaný bol povinný zaplatiť zmluvnú pokutu z dôvodu nedodržania povinnosti zotrvať v zmluvnom vzťahu počas doby viazanosti. Žalobca tým uniesol povinnosť tvrdenia a preukázal právo na zaplatenie zmluvnej pokuty z dôvodu porušenia povinností žalovaného zotrvať v právnom vzťahu počas doby viazanosti plynúce z bodu 4 dodatku k zmluve o pripojení. Ak by odvolací súd nemal ani tak preukázané, že prišlo k porušeniu povinností žalovaným, odvolateľ uviedol, že od nikoho nemožno spravodlivo žiadať, aby preukázal reálnu neexistenciu určitej právnej skutočnosti. Napríklad od žalobcu nemožno požadovať, aby preukázal, že žalovaný ešte nezaplatil právnemu predchodcovi žalobcu faktúry v lehote splatnosti a porušil dobu viazanosti. V spore o zaplatenie dlžnej sumy za poskytnuté telekomunikačné služby a zaplatenie zmluvnej pokuty žalobcovu bremeno tvrdenia spočíva v tom, že právny predchodca žalobcu so žalovaným ako účastníkom uzavrel zmluvu o pripojení a žalovaný právnemu predchodcovi žalobcu cenu riadne a včas nezaplatil. Z tohto bremena tvrdenia pre žalobcu vyplýva bremeno dôkazné len pokiaľ ide o preukázanie tvrdenia, že zmluva bola uzavretá. Túto skutočnosť žalobca riadne preukázal zmluvou o pripojení a dodatkom k zmluve o pripojení, ktoré boli spolu so žalobou predložené súdu. Žalobca tým uniesol bremeno tvrdenia, tak i dôkazné bremeno. Naopak, ak sa chcel žalovaný brániť tým, že tvrdil, že cenu za telekomunikačné služby zaplatil, a nedošlo z jeho strany k porušeniu zmluvných povinností, ktoré by mali za následok vypojenie jemu poskytnutej SIM karty z prevádzky. O svojom tvrdení bol povinný žalovaný predložiť dôkaz. Medzi účastníkmi v spore ide o rozdelenie bremena tvrdenia a dôkazného bremena v závislosti na tom, ako vymedzuje právna norma práva a povinnosti účastníkov. Žalobca musí tvrdiť skutočnosti navodzujúce žalované právo, čo aj tvrdil, zatiaľ čo okolnosti toto právo vylučujúce sú záležitosťou žalovaného. Žalovaný v danom prípade síce tvrdil skutočnosti, ktoré by mali za následok aspoň spochybnenie uplatneného práva žalobcu, no žiadnymi dôkazmi svoje tvrdenia nepodložil. Nie je možné zo strany súdu následne sankcionovať žalobcu za nepreukázanie nesporných skutočností medzi účastníkmi konania nepriznaním uplatneného nároku. Zo strany súdu tak došlo k procesnému znevýhodneniu žalobcu a tým k zásadnému porušeniu rovného postavenia účastníkov konania garantovaného § 18 O.s.p. ako aj čl. 47 ods. 3 Ústavy SR. Z uvedených dôvodov žalobca navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa zmenil a žalobe v celom rozsahu vyhovel.

K odvolaniu sa žalovaný nevyjadril.

Krajský súd v Tmave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 ods. 1 O.s.p.), oprávnenou osobou, žalobcom (§ 201 O.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 a § 202 O.s.p.), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 205 ods. 1 O.s.p.) a že odvolateľ podľa obsahu použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 205 ods. 2 písm. f) O.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné, v dôsledku čoho je nevyhnutné napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

V prejednávanej veci súd prvého stupňa zamietol žalobu žalobcu z dôvodu, že neuniesol dôkazné bremeno a nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty, ktorú si uplatnil nepreukázal. Súd výzvou zo dňa 09.08.2012 vyzval žalobcu a aj jeho právneho zástupcu, aby predložili listinné dôkazy preukazujúce nárok žalobcu, pričom vo výzve ich súd konkretizoval. Právny zástupca žalobcu na výzvu súdu reagoval

vyjadrením doručeným súdu 28.08.2012, ale žiadané listinné dôkazy nepredložil. Následne súd dôkaznú situáciu vyhodnotil tak, že žalobca neunesol dôkazné bremeno a žalobu zamietol.

Žalobca sa v odvolaní bránil tým, že v konaní preukázal, že medzi jeho právnym predchodcom a žalovaným bola uzavretá zmluva o pripojení, ktorú súdu predložil. Zmluvná pokuta bola žalovanému vyúčtovaná podľa bodu 3 dodatku k zmluve o pripojení zo dňa 15.12.2008 z dôvodu, že riadne a včas neplatil za poskytované služby a nemôže preukazovať neexistenciu platieb žalovaného. Poukázal na to, že žalovaný mal počas konania vyvrátiť tvrdenia žalobcu a preukázať opak.

Z obsahu spisu vyplýva, že súd doručoval žalovanému návrh na začatie konania, poučenie o procesných právach a výzvu, aby na pojednávaní predložil doklady o vykonaných úhradách a predvolanie na pojednávanie. Žalovaný písomnosti prevzal dňa 15.08.2012. Žalovaný sa k žalobe nevyjadril, na doručené písomnosti nereagoval. Na pojednávanie, ktoré sa uskutočnilo 13.09.2012 sa žalovaný bez ospravedlnenia nedostavil napriek tomu, že predvolanie na pojednávanie prevzal 20.08.2012. Žalovaný tým, že na výzvu súdu nereagoval, na pojednávanie sa nedostavil, neuplatnil si svoje práva vyplývajúce mu z O.s.p. a nepoprel skutočnosti uvádzané žalobcom. Zo správania sa žalovaného je možné vyvodiť záver, že si bol vedomý porušenia povinností vyplývajúcich z uzavretej zmluvy o pripojení zo dňa 15.12.2008 so spoločnosťou T-Mobile Slovensko, a.s..

Odvolací súd je však toho názoru, že povinnosťou žalobcu je tvrdiť a aj preukázať, že porušenie konkrétnych povinností zo strany žalovaného mali za následok právo domáhať sa zmluvnej pokuty zo strany žalobcu, resp. jeho právneho predchodcu, spoločnosti T-Mobile Slovensko, a.s. Súd je následne tvrdenia žalobcu a ním predložené dôkazy oprávnený a povinný hodnotiť.

Žalobca spolu so žalobou predložil súdu zmluvu o pripojení a dodatok k zmluve o pripojení zo dňa 15.12.2008. V žalobe a vo vyjadrení žalobca uvádza, že zmluvnú pokutu si uplatňuje v súlade s bodom 3 dodatku. V bode 3 dodatku sa uvádza, že v prípade porušenia zmluvných povinností zo strany účastníka (najmä hociktorej povinnosti uvedenej v bode 1 písm. c) alebo v bode 2 tohto dodatku alebo v čl. 3 bod 3.6 všeobecných podmienok alebo v čl. 5 bod 5.2 písm. a) až c) všeobecných podmienok) a následného vypožičania SIM karty zo strany podniku, je účastník povinný uhradiť podniku zmluvnú pokutu uvedenú v tabuľke č. 1 dodatku. V bode 3 dodatku je okrem iného uvedený odkaz na všeobecné podmienky. Žalobca založil do spisu súdu všeobecné podmienky (č.l.6-9), v týchto sa však žiaden bod 3.5 a ani bod 5.2 písm. a) až c) nenachádza. Z bodu 18.7 všeobecných podmienok je zrejmé, že všeobecné podmienky nadobúdajú účinnosť dňa 01.02.2009. Žalobca súdu nepredložil a súd nezistil, že v spise sa nenachádza dôkaz, podľa ktorého by mohlo byť posudzované porušenie povinností zo strany žalovaného, ktoré by mohli mať za následok vznik nároku na zaplatenie zmluvnej pokuty. Žalobca do spisu založil zmluvu o postúpení pohľadávok zo dňa 06.12.2011 (č.l. 12-17) avšak bez prílohy. Pohľadávka, ktorá bola postúpená musí byť vždy individualizovaná, aby bolo možné zistiť, či žalobcovi vznikol nárok domáhať sa zaplatenia dlžnej sumy, rovnako je dôležité, aby žalobca preukázal, akú konkrétnu pohľadávku nadobudol od postupcu, či išlo o právo na zaplatenie zmluvnej pokuty. Uvedené skutočnosti majú vplyv následne na posúdenie aktívnej a pasívnej legitímácie účastníkov v spore.

Keďže prvostupňový súd sa v odôvodnení preskúmaného rozsudku obmedzil výlučne na konštatovanie, že žalobca svoj nárok nepreukázal, pričom bez povšimnutia súdu ostala skutočnosť, že žalovaný žiadnym spôsobom nespochybnil právo žalobcu na zaplatenie zmluvnej pokuty, z odôvodnenia rozsudku nie je zrejmé, či sa súd zaoberal otázkami, ktoré je povinný skúmať ex offio (aktívnou a pasívnou legitímáciou účastníkov konania a skutočnosťou, či uzavretá zmluva ako spotrebiteľská neobsahuje neprijateľné zmluvné podmienky), rozhodnutie trpí nedostatkom dôvodov, v dôsledku čoho bolo účastníkom odňatá možnosť konať pred súdom.

S poukazom už na konštantnú judikatúru Ústavného súdu SR riadnym neodôvodnením rozhodnutia v súlade s § 157 ods. 2 O.s.p. teda porušením procesných práv účastníkov, ktoré sú im dané zákonom, došlo tým k odňatiu možnosti účastníka konať pred súdom, odvolací súd potom rozsudok súdu prvého

stupňa s použitím § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p. zrušil a podľa odseku 2 citovaného ustanovenia vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Povinnosťou prvostupňového súdu v ďalšom konaní bude predovšetkým posúdiť aktívnu legitímáciu žalobcu a pasívnu legitímáciu žalovaného v spore. Zmluva o postúpení pohľadávok neobsahuje časť, ktorú by bolo možné považovať za dostatočne individualizovanú, t.j. žalobca doposiaľ nepreukázal, že by nadobudol konkrétnu pohľadávku práve voči žalovanému titulom zmluvnej pokuty. Ak žalobca preukáže svoju aktívnu legitímáciu v spore a zároveň pasívnu legitímáciu žalovaného v spore, súd sa bude zberať skutočnosťou, či porušenie povinností zo strany žalovaného, malo za následok vznik nároku na zaplatenie zmluvnej pokuty. Žalobca tvrdí, že si uplatňuje zmluvnú pokutu za to, že žalovaný riadne a včas nezaplatil cenu za poskytované služby a pravidelne nerealizoval dobíjanie v súlade so zmluvou. Povinnosť realizovať dobíjanie žalovanému vyplývala z bodu 1 d) dodatku, v bode 3 dodatku, na základe ktorého si žalobca uplatňuje zmluvnú pokutu však bod 1d) vymenovaný nie je. V súvislosti s uvedeným sa bude súd zaoberať dohodou o zmluvnej pokute z hľadiska určitosti a zrozumiteľnosti právneho úkonu podľa § 37 Občianskeho zákonníka. Povinnosť riadne a včas platiť za poskytované služby vyplýva žalovanému z bodu 1 c) dodatku, ktorý je v bode 3 dodatku vymenovaný, teda za porušenie tejto povinnosti prichádza do úvahy, že žalobca by mohol mať právo na zaplatenie zmluvnej pokuty. Súdu je z jeho rozhodovacej činnosti známe, že žalobcovia v takýchto prípadoch vedia predložiť súdu dôkazy o tom, že žalovaní riadne a včas neplatili za poskytované služby, pretože disponujú faktúrami, ktorými ich klientom (žalovaným) účtovali poplatky za predčasné odpojenie z prevádzky a tiež faktúrami, ktoré neboli uhradené. Z uvedeného dôvodu bola v danom prípade výzva súdu, ktorou od žalobcu žiadal takéto faktúry opodstatnená. Vzhľadom k tomu, že žalovaný nepoprel skutočnosť tvrdenú žalobcom, že by platil za poskytované služby riadne a včas, podľa názoru súdu sa tvrdenie žalobcu stalo nesporným a žalobca by mohol mať právo na zaplatenie dohodnutej zmluvnej pokuty z dôvodu, že žalovaný riadne a včas neplatil za poskytované služby. Súd bol však povinný ex offio skúmať, či zmluva, na základe ktorej sa žalobca domáha svojho nároku neobsahuje neprijateľné zmluvné podmienky podľa § 53 a nasledujúcich OZ, keďže ide o zmluvu spotrebiteľskú. Z ustálenej súdnej praxe vyplýva, že mobilní operátori uzatvárali zmluvy o pripojení obsahujúce neprijateľné zmluvné podmienky týkajúce sa dohodnutých zmluvných pokút a ja v danom prípade sa touto otázkou je podľa názoru odvolacieho súdu potrebné zaoberať. Ak žalobca bude tvrdiť, že mu vzniklo právo na zaplatenie zmluvnej pokuty aj pre porušenie povinností zo strany žalovaného dohodnutých vo všeobecných podmienkach, musí uviesť, o ktoré konkrétne porušenie povinností vyplývajú z ktorých konkrétnych ustanovení všeobecných podmienok išlo a predložiť súdu dôkaz, všeobecné podmienky účinné v čase uzavretia zmluvy o pripojení zo dňa 15.12.2008.

Na záver je potrebné uviesť, že rozhodnutie vo veci samej odvolacím súdom by za tohto stavu veci v celom rozsahu nahrádzalo prvostupňové rozhodnutie, čím by bolo účastníkom odoprené právo namietať správnosť skutkových a právnych záverov na inštančne vyššom súde a tým aj možnosť preskúmania správnosti záverov odvolacieho súdu. Posúdenie podstaty veci v rámci dvojinštančného súdneho konania je súčasťou práva na súdnu ochranu a spravodlivý proces. Požiadavke dôsledného rešpektovania ústavného princípu dvojinštančnosti konania bolo možné urobiť zadosť iba zrušujúcim rozhodnutím rozsudku súdu prvého stupňa.

Súd prvého stupňa po vykonaní dokazovania opätovne rozhodne, dôkazy vyhodnotí podľa § 132 O.s.p., rozhodnutie odôvodní podľa § 157 ods. 2 O.s.p. Súd prvého stupňa rozhodne aj o náhrade trov konania (vrátane odvolacieho konania, § 224 ods. 3 O.s.p.).

Toto uznesenie bolo prijaté v odvolacom senáte pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je možné podať odvolanie.